

i højeste Grad skadelige Luksusartikel, som Brændevinen er. Jeg er overbevist om, at ved Siden af de særdeles mange, som slet ikke nyde Spiritus, er der mangfoldige, der nyde saa lidt, at den Skat, som de ville komme til at udrede ved den Forhøjelse, som vi tænke paa, ikke vil spille nogen væsentlig Rolle for dem. I øvrigt vil jeg ogsaa henlede Opmærksomheden paa, som det allerede er sket, at de af Universitetet udgivne statistiske Oplysninger, som det ærede Medlem for Køge (Alberti) nævnede i Aftes, komme, hvad de Arbejdere angaar, som arbejde hele Tiden paa egen Kost, og som altsaa have og absolut maa have det største Forbrug, kun til et Forbrug af ca. 30 Potter om Aaret eller lidt over, og som Gennemsnit af Arbejdernes Forbrug overhovedet til kun 27—28 Potter aarlig. Det ærede Medlem tilføjede, at det var ikke de fattigste Arbejdere, det var Elitearbejderne, dem, som havde den største aarlige Fortjeneste og derfor brugte de fleste toldpligtige Varer — maaske de da ogsaa af den Grund bruge mest Brændevin, saa det kunde maaske gaa lige op — men det passede ikke ganske, thi hvad der nydes ude, er maaske ikke taget med i Betragtning. Menneskene skamme sig jo noget over at være ved, hvor meget Spiritus de drikke, og jeg mener, at det er godt, at de skamme sig, og at de ikke ere glade ved, at det kommer frem, hvor mange Penge de smide bort til denne unyttige Artikel. Men som jeg nævnede forleden Dag, er det saaledes med Landarbejderne — og det vide alle ærede Medlemmer, som ere kendte med Landboforhold — at den allerstørste Del af dem ikke arbejde paa egen Kost. Alle de, som arbejde rundt omkring for Bønderne, arbejde paa meget faa Undtagelser nær paa Husbondens Kost og betale altsaa ikke selv den Brændevin, som de drikke, hvis de for øvrigt faa nogen.

Jeg tror nu heller ikke, at det Brændevinsforbrug, som det ærede Medlem nævnede som Gennemsnitsforbrug for en Gaardmand, nemlig 80 Potter aarlig, holder Stik. Der er naturligvis dem, der bruge mere, hvis de ere lidt forfaldne, men jeg vil spørge de mange Gaardmænd, som sidde i denne Sal: Bruge I 80 Potter Brændevin i eders Husholdning om Aaret, og tro I,

at der i de Omgangskredse blandt Gaardmændene, hvor I færdes omkring i Landet, er et Gennemsnitsforbrug af 80 Potter aarlig? Jeg maa sige, at hvis det er saa, skulde jeg tage meget fejl efter de Erfaringer, som jeg har gjort rundt omkring i Landet, særlig i Jylland. Jeg kender Hundreder og atter Hundreder af Gaardmandsfamilier, som, det er jeg overbevist om, hverken bruge 10 eller 20 Potter om Aaret. Der bruges en Del af den til Køerne. Jeg bruger ogsaa noget Brændevin aarlig, ikke til selv at drikke, men til at give mine Kreaturer, fordi Dyrlægen har anbefalet det som noget særdeles godt at give Køerne en halv Flaske Brændevin, naar de have kælvet for at forebygge, at der finder Børkrængning Sted. Denne Trafik bruger jeg ogsaa ellers, fordi jeg finder, at der er Fordel derved. Paa den Maade bruge Bønderne en Del, men jeg tror, at deres eget Forbrug til at drikke er mindre, end det ærede Medlem opgiver.

Vi komme saa til en anden Del af Toldens Indflydelse, nemlig Beskyttelses-tolden. Der regnede det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen) ud, at det spillede ingen Rolle for den fattige Mand; for Husmanden var det kun ca. 1 Kr. aarlig, og for Gaardmændene var det lidt mere. Det undrer mig i allerhøjeste Grad, at det ærede Medlem, som vi have hørt mange Gange, og ogsaa denne Gang, staa frem som ivrig Frihandelsmand, som en tro Tilhænger af den Frihandelspolitik, som Folketinget nu har ført i mange Aar, kan komme til det Resultat, at en saa væsentlig Nedgang i Beskyttelsen, som der her er Tale om, vil spille en saa umaadelig lille Rolle for den store og fattige Befolkning. Det er akkurat den samme Tale, som vi atter og atter have hørt Beskyttelsesmændene fremsætte, at det nytter ikke noget med en lille Nedgang, den kommer ikke Forbrugerne til gode og vil dog skade Fabrikkerne. Det er heller ikke saa ubetydeligt, som de Herrer ville give det Udseende af. Jeg vil minde om, hvad de Herrer eget Partis Ordfører i Landstinget (Madsen-Mygdal) Gang efter Gang har hævdet. Jeg har selv hørt flere Gange deroppe af ham, at det var forfærdeligt med Finans-Toldskatternes Stigning, men det